

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี
(กรณีนางบังอร วิลาวัลย์)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๔๐๖๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า จังหวัดปราจีนบุรี ได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและปลัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อหารือเกี่ยวกับการสอบสวนและวินิจฉัยให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีสิ้นสุดลง เนื่องจากเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาการปกครองส่วนจังหวัด โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

๑) เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ นายสมาน ภูมิภักดิ์ ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี ได้มีหนังสือร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรีขอให้ตรวจสอบสมาชิกภาพของนางบังอร วิลาวัลย์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาการปกครองส่วนจังหวัดปราจีนบุรี เนื่องจากเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตสัมปทานการดูดทราย ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ แต่เนื่องจากนางบังอรฯ ได้พ้นจากสมาชิกภาพสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีและพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี เนื่องจากครบวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ไปแล้ว จังหวัดปราจีนบุรีจึงได้มีหนังสือแจ้งนายสมานฯ ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่มีอำนาจที่จะวินิจฉัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีของนางบังอรฯ ว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๑๑ (๕) และมาตรา ๓๖ (๔) และไม่มีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ เนื่องจากนางบังอรฯ ได้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพราะถึงคราวออกตามวาระตั้งแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แล้ว

๒) จังหวัดปราจีนบุรีได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและปลัดกระทรวงมหาดไทย หารือว่าความเห็นที่ว่าผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรีไม่มีอำนาจวินิจฉัยสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกรณีของนางบังอรฯ ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

๓) กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เห็นว่า ในเรื่องทำนองเดียวกันนั้น ได้มีคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๗/๒๕๔๗ วินิจฉัยว่าการยื่นหนังสือลาออกมีผลทำให้สมาชิกภาพของผู้ยื่น

หนังสือลาออกสิ้นสุดลง ทำให้เหตุแห่งการบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นสิ้นสุดลง เช่นกัน ศาลปกครองชั้นต้นจึงไม่ต้องบังคับคดี ซึ่งไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกับคำวินิจฉัยของ คณะกรรมการกฤษฎีกา ตามเรื่องเสรีที่ ๒๖๒/๒๕๔๗ ที่ว่า แม้สมาชิกสภาเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ จะได้ยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์แล้ว ก็ไม่เป็นเหตุให้การสอบสวนนั้นต้องยุติลงด้วย เพราะเป็นการสอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงว่า สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามที่กฎหมายห้ามไว้หรือไม่ ซึ่งถ้าได้ความว่าสมาชิกผู้นั้นมีส่วนได้เสียย่อมทำให้ต้องพ้นจากตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่มีส่วนได้เสียดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดควรที่จะถือปฏิบัติตามแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด

๔) หากคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าคุณาว่าราชการจังหวัดจะต้องทำการสอบสวนและวินิจฉัยต่อไปจนกว่าจะได้ข้อยุติ แม้ว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วก็ตามกระทรวงมหาดไทยขอหารือเพิ่มเติมสองประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสามารถสั่งให้นางบังอรฯ ออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้หรือไม่ โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เห็นว่า การเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาสัมปทานการูดทรายของนางบังอรฯ ที่ทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีได้เกิดขึ้นในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๕ ซึ่งในขณะนั้นบทบัญญัติมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ใช้บังคับอยู่ ดังนั้นผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรีจึงมีอำนาจที่จะสอบสวนและเสนอความเห็นให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้นางบังอรฯ ออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี เพราะเป็นผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวได้ ตามมาตรา ๑๑ (๕)

ประเด็นที่สอง ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้นางบังอรฯ พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีได้ แต่เมื่อนางบังอรฯ ได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีแล้วตั้งแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เช่นนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะสามารถสั่งให้นางบังอรฯ ออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันที่มูลเหตุแห่งการเป็นผู้มีส่วนได้เสียเกิดขึ้นได้หรือไม่ โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เห็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสามารถสั่งย้อนหลังให้นางบังอรฯ ออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นสัญญาสัมปทานการูดทรายได้

เนื่องจากประเด็นข้อกฎหมายดังกล่าวยังไม่มีแนวทางการวินิจฉัย และเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ว่าราชการจังหวัดในการกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย จึงขอหารือว่าความเห็นของกระทรวงมหาดไทยถูกต้องหรือไม่อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัดปราจีนบุรี) และผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีแล้ว แต่เนื่องจากข้อหาหรือดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายสำคัญที่สมควรวางแนวทางปฏิบัติให้ถูกต้องชัดเจน ให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในการสอบสวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสียของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นสิ้นสุดสมาชิกภาพไปก่อนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะได้วินิจฉัย ประกอบกับได้มีคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่วินิจฉัยในประเด็นเกี่ยวกับการสอบสวนและวินิจฉัยสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงเห็นสมควรเสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณา

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายสำคัญที่จะต้องมีการพิจารณาโดยรอบคอบ เพื่อเป็นแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินต่อไป ประกอบกับเป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่จะต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จึงอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๑^๑ ของระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการประชุมกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ จัดให้มีการประชุมกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เพื่อพิจารณา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาประเด็นปัญหาดังกล่าวแล้วเห็นว่า ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ (๕)^๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ โดยได้กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดลง เพราะเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมใน

^๑ ข้อ ๑๑ ในกรณีที่มีความจำเป็นที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือต้องปฏิบัติราชการโดยรีบด่วน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจขอให้กรรมการกฤษฎีกาจากคณะต่าง ๆ ประกอบเป็นกรรมการกฤษฎีกาคณะพิเศษเป็นการชั่วคราวเพื่อประชุมปรึกษาหารือกันเฉพาะเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ได้

ในการประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการกฤษฎีกาเลือกกรรมการกฤษฎีกาคนใดคนหนึ่งซึ่งมาประชุมเป็นประธานในที่ประชุม และให้นำความในข้อ ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๒ มาตรา ๑๑ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดลงเมื่อ

๑.ล๑

๑.ล๑

(๕) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หรือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นจะกระทำ

๑.ล๑

๑.ล๑

เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

๑.ล๑

๑.ล๑

สัญญาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หรือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นจะกระทำ ก็โดยมีเจตนารมณ์ที่จะให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดผู้มีส่วนได้เสียกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดในระหว่างที่ตนเป็นสมาชิกอยู่จะต้องสิ้นสุดการเป็นสมาชิกภาพลงโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๑๑ (๕)^๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ก่อนที่จะมีการแก้ไขดังกล่าว ที่กำหนดให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดสมาชิกภาพเพราะเหตุมีส่วนได้เสีย ต่อเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ดำเนินการสอบสวนแล้วเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งดังนี้ โดยเจตนารมณ์ของการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพราะเหตุที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ตนเป็นสมาชิก ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ นี้ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าในระหว่างที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดดำรงตำแหน่งอยู่มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้น แม้ว่าต่อมาสมาชิกผู้นั้นจะพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ต้องถือว่าผู้นั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่มีเหตุดังกล่าว โดยหากมีข้อสงสัยผู้ว่าราชการจังหวัดก็สามารถที่จะสอบสวนและวินิจฉัย เพื่อให้ได้ความว่าผู้นั้นเป็นผู้มีส่วนได้เสียจริงหรือไม่ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมิผู้ใดได้ร้องเรียนไว้แล้วหรือไม่ และผู้นั้นจะยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนั้นหรือพ้นจากตำแหน่งเพราะลาออก หรือครบวาระการดำรงตำแหน่งไปก่อนที่จะมีการสอบสวนในเรื่องนี้ก็ตาม หากสอบสวนได้ความว่าผู้นั้นเป็นผู้มีส่วนได้เสียแล้ว ผู้นั้นย่อมสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยผลของกฎหมายนับแต่วันที่มีเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสีย

สำหรับกรณีของนางบังอร วิลาวลัย ซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี ในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๓ จนถึงกำหนดครบวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ นั้น ได้มีผู้ร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดว่าในระหว่างที่นางบังอรฯ เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี โดยเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ดูดทรายในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ ซึ่งในระหว่างเวลาที่ได้รับอนุญาต พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้เริ่มมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ กรณีจึงต้องนำความ

^๓มาตรา ๑๑ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดย่อมสิ้นสุดลง เมื่อ

๑.ลา

๒.ลา

(๕) รัฐมนตรีสั่งให้ออกเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งสอบสวนแล้ว ปรากฏว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาสัมปทานที่ทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

๑.ลา

๒.ลา

ในมาตรา ๑๑ (๕)^๔ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ มาใช้บังคับกับการพิจารณาว่าสมาชิกภาพของนางบังอรฯ สิ้นสุดลงหรือไม่ ดังนั้น แม้จะปรากฏว่านางบังอรฯ ได้สิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีไปแล้วเพราะครบวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ก็ตาม แต่ด้วยผลของมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังกล่าว เมื่อได้มีผู้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรีให้ตรวจสอบสมาชิกภาพของนางบังอรฯ ว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในกิจการที่กระทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรีก็ยังคงมีอำนาจที่จะดำเนินการสอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงว่านางบังอรฯ เป็นผู้มีส่วนได้เสียตามที่กฎหมายห้ามไว้หรือไม่ ซึ่งถ้าได้ความจริงว่านางบังอรฯ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีในขณะนั้นเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ย่อมทำให้นางบังอรฯ ต้องพ้นจากตำแหน่งไปเองโดยผลของกฎหมายนับแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ อันเป็นวันที่พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ (๕) ดังกล่าวใช้บังคับ

อนึ่ง ในการวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวข้างต้นนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ยังมิได้ก้าวล่วงไปวินิจฉัยถึงปัญหาที่ว่า กรณีของนางบังอรฯ จะถือได้หรือไม่ว่าเป็นการมีส่วนได้เสียกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี โดยเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ดูตทรายในเขตจังหวัดปราจีนบุรีหรือไม่ แต่อย่างใด

สำหรับกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยในประเด็นที่เกี่ยวกับการสอบสวนและวินิจฉัยสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นของผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา นั้น เห็นว่า คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๗/๒๕๔๗ นั้น เป็นกรณีที่ศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำพิพากษาตามคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยให้สมาชิกสภาเทศบาลพ้นจากสมาชิกภาพเนื่องจากเป็นผู้มีส่วนได้เสีย แม้ข้อเท็จจริงต่อมาสมาชิกสภาเทศบาลผู้ถูกฟ้องคดีได้ยื่นหนังสือลาออกจากสมาชิกสภาเทศบาลหลังจากที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษา ซึ่งมีผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นสิ้นสุดลงและมีผลทำให้เหตุแห่งการบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นสิ้นสุดลงเช่นกัน ศาลปกครองชั้นต้นจึงไม่ต้องบังคับคดีให้ ศาลปกครองสูงสุดจึงยกคำร้องของผู้ฟ้องคดีนั้น สำหรับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามเรื่องเสร็จที่ ๒๖๒/๒๕๔๗^๕ นั้น เป็นกรณีที่ได้อ้างอิงตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการ

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๕ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการของคณะเทศมนตรีภายหลังสมาชิกสภาเทศบาลลาออกจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี และการมีส่วนได้เสียของสมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๙๘ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (เรื่องเสร็จที่ ๒๖๒/๒๕๔๗)

จังหวัดในการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดมีส่วนได้เสียกับเทศบาลที่ตนดำรงตำแหน่งอยู่นั้นซึ่งจะมีผลให้พ้นจากตำแหน่งทันทีนับแต่วันที่มีเหตุดังกล่าว โดยมีความเห็นว่าเป็นถึงแม้ต่อมาสมาชิกสภาเทศบาลจะได้พ้นจากตำแหน่งไปเพราะเหตุใดก็ตาม หากมีผู้ร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดโดยผลของกฎหมายก็ยังคงเป็นหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะสั่งสอบสวนและวินิจฉัยว่าผู้นั้นเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่ ดังนั้น คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๗/๒๕๔๗ และความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามเรื่องเสรีที่ ๒๖๒/๒๕๔๗ จึงไม่ขัดหรือแย้งกัน

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๔๘